

A8-0032/2016

22.2.2016

PRANEŠIMAS

dėl naujų teritorinio vystymosi priemonių 2014–2020 m. sanglaudos politikoje:
integruotos teritorinės investicijos (ITI) ir bendruomenės inicijuota vietos
plėtra (BIVP)
(2015/2224(INI))

Regioninės plėtros komitetas

Pranešėja: Ruža Tomašić

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
AIŠKINAMOJI DALIS	14
UŽIMTUMO IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETO NUOMONĖ	17
GALUTINIO BALSAVIMO ATSAKINGAME KOMITETE REZULTATAI	21

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl naujų teritorinio vystymosi priemonių 2014–2020 m. sanglaudos politikoje: integruotos teritorinės investicijos (ITI) ir bendruomenės inicijuota vietos plėtra (BIVP)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos XVIII antraštinę dalį,
- atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (toliau – BNR)¹,
- atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1301/2013 dėl Europos regioninės plėtros fondo ir dėl konkrečių su investicijomis į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslu susijusių nuostatų, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1080/2006²,
- atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005³,
- atsižvelgdamas į 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 508/2014 dėl Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo ir kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2328/2003, (EB) Nr. 861/2006, (EB) Nr. 1198/2006 bei (EB) Nr. 791/2007 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 1255/2011⁴,
- atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1299/2013 dėl konkrečių Europos regioninės plėtros fondo paramos Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslui nuostatų⁵,
- atsižvelgdamas į strategijos „Europa 2020“ teritorinę darbotvarkę, dėl kurios susitarta neoficialiame ministrų, atsakingų už teritorijų planavimą ir vystymą, susitikime, kuris įvyko 2011 m. gegužės 19 d. Gedelėje,
- atsižvelgdamas į 2012 m. lapkričio 29 d. Regionų komiteto nuomonę dėl bendruomenės

---

¹ OL L 347, 2013 12 20, p. 320.

² OL L 347, 2013 12 20, p. 289.

³ OL L 347, 2013 12 20, p. 487.

⁴ OL L 149, 2014 5 20, p. 1.

⁵ OL L 347, 2013 12 20, p. 259.

inicijuotos vietos plėtros¹,

- atsižvelgdamas į 2015 m. liepos 9 d. Regionų komiteto nuomonę dėl derybų dėl partnerystės susitarimų ir veiksmų programų rezultatų²,
- atsižvelgdamas į 2014 m. gruodžio 11 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę dėl bendruomenės inicijuotos vietos plėtros – 2014–2020 m. sanglaudos politikos priemonės vietos, kaimo, miestų ir priemiesčių vystymui (tiriamoji nuomonė ES Tarybai pirmininkavusios Graikijos prašymu)³,
- atsižvelgdamas į 2011 m. spalio 14 d. rezoliuciją dėl demografinių pokyčių ir jų padarinių būsimai ES sanglaudos politikai⁴,
- atsižvelgdamas į savo 2013 m. sausio 15 d. rezoliuciją dėl teritorinio vystymosi vaidmens stiprinimo įgyvendinant sanglaudos politiką⁵,
- atsižvelgdamas į 2014 m. sausio 14 d. rezoliuciją dėl ES valstybių narių pasirengimo veiksmingai ir laiku pradėti naująjį sanglaudos politikos programavimo laikotarpį⁶,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. lapkričio 26 d. rezoliuciją dėl siekio supaprastinti 2014–2020 m. sanglaudos politiką ir orientuoti ją į rezultatus⁷,
- atsižvelgdamas į informacinį pranešimą „Priemonės, skirtos teritorinei ir miestų dimensijai sanglaudos politikoje paremti. Integruotos teritorinės investicijos (ITI) ir bendruomenės inicijuota vietos plėtra (BIVP)“, Vidaus politikos generalinio direktorato B teminis skyrius „Struktūrinė ir sanglaudos politika“, Europos Parlamentas, 2015 m. spalio mėn.,
- atsižvelgdamas į tyrimą „Teritorinis valdymas ir sanglaudos politika“, Vidaus politikos generalinio direktorato B teminis skyrius „Struktūrinė ir sanglaudos politika“, Europos Parlamentas, 2015 m. liepos mėn.,
- atsižvelgdamas į tyrimą „Strateginė sanglaudos politikos darna. 2007–2013 ir 2014–2020 m. programavimo laikotarpių palyginimas“, Vidaus politikos generalinio direktorato B teminis skyrius „Struktūrinė ir sanglaudos politika“, Europos Parlamentas, 2015 m. vasario mėn.,
- atsižvelgdamas į 2014 m. liepos mėn. Komisijos šeštąją ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos ataskaitą „Investicijos į darbo vietų kūrimą ir augimą: vystymosi ir gero valdymo ES regionuose ir miestuose skatinimas“,
- atsižvelgdamas į tyrimą „Įgyvendinta Teritorinė darbotvarkė 2020. Sanglaudos politikos veiksmingumo ir efektyvumo didinimas taikant teritorinį požiūrį“, II tomas, atveju

---

¹ OL C 17, 2013 1 19, p. 18.

² OL C 313, 2015 9 22, p. 31.

³ OL C 230, 2015 7 14, p. 1.

⁴ Priimti tekstai, P7_TA(2011)0485.

⁵ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0002.

⁶ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0015.

⁷ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0419.

tyrimai, Europos Komisija, 2015 m. gegužės mėn.,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujančios Lenkijos prašymu parengtą 2011 m. rugsėjo mėn. pranešimą „Kaip sustiprinti teritorinį strategijos „Europa 2020“ matmenį ir ES sanglaudos politiką“,
  - atsižvelgdamas į 2014 m. lapkričio mėn. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) pranešimą „Vietinių darbo vietų kūrimas ir vietos ekonominė plėtra“,
  - atsižvelgdamas į 2015 m. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) pranešimą „Vietos ekonominė lyderystė“,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Regioninės plėtros komiteto pranešimą ir Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto nuomonę (A8-0032/2016),
- A. kadangi teritorinė sanglauda yra vienas iš pagrindinių Lisabonos sutartyje įtvirtintų Europos Sąjungos tikslų;
- B. kadangi 2014–2020 m. kartos sanglaudos politikoje numatyti ir skatinami integruotas ir vieta grindžiamas požiūriai siekiant stiprinti ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą kartu skatinant teritorinį valdymą;
- C. kadangi taikant integruotą ir vieta grindžiamą požiūrius, t. y. patenkinus konkrečių teritorijų poreikius ir padidinus jų patrauklumą, siekiama padidinti viešųjų intervencijų veiksmingumą;
- D. kadangi BIVP ir ITI yra sanglaudos politikos naujoviškos priemonės, kurias kai kurios valstybės narės tokia forma įgyvendins pirmą kartą ir kurios gali labai padėti siekti ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos, kurti kokybiškas vietines darbo vietas, užtikrinti tvarią plėtrą ir pasiekti strategijos „Europa 2020“ tikslus;
- E. kadangi naujos ITI ir BIVP iniciatyvos laipsniškai keičia vietos suinteresuotųjų subjektų galimybes derinti finansavimo šaltinius ir planuoti tikslines vietos iniciatyvas;
- F. kadangi regioninių ir vietos organizacijų įgalinimas būtinas norint visapusiškai įgyvendinti ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos politiką; kadangi novatoriškas požiūris, kuriuo pirmenybė teikiama vietos žinioms, skirtoms vietos problemoms spręsti priimant sprendimus vietoje, tampa vis svarbesnis; kadangi dalyvaujamas valdymas, pvz., dalyvaujamas biudžeto sudarymas, suteikia reikiamas visuomenės dalyvavimo galimybes siekiant vietos bendruomenės lygmeniu suteikti atsakomybę už sprendimus;
- G. kadangi BIVP grindžiamas LEADER, URBAN ir EQUAL iniciatyvų įgyvendinimu ankstesniais finansavimo laikotarpiais ir yra daugiausia grindžiamas LEADER metodu, dėl kurio nuo jo taikymo pradžios 1991 m. sparčiai daugėjo vietos veiklos grupių ir kuris gerokai prisidėjo gerinant gyventojų gyvenimo kokybę, ypač kaimo vietovėse;
- H. kadangi BIVP privaloma tik EŽŪFKP ir pasirinktina ERPF, ESF ir EJŪŽF;

- I. kadangi šios dvi naujos priemonės gali atlikti svarbų vaidmenį prisitaikant prie demografinių pokyčių ir panaikinant tarpregioninį vystymosi disbalansą;
- J. kadangi BIVP taikomas principas „iš apačios į viršų“, kuriuo siekiama nustatyti tikslus ir finansuoti projektus, susijusius su vietos bendruomenės poreikiais, o ne nustatyti nacionalinio lygmens tikslus;
- K. kadangi ITI yra priemonė, kuri gali būti naudojama siekiant vykdyti integruotus tvarios miestų plėtros veiksmus, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 1301/2013) 7 straipsnyje;
- L. kadangi valstybių narių valdymo struktūrų ir patirties įgyvendinant plėtros iniciatyvas pagal principą „iš apačios į viršų“ lygis smarkiai skiriasi;
- M. kadangi regioninių ir vietos veikėjų pajėgumai ir dalyvavimas yra itin svarbūs, kad šios priemonės būtų sėkmingai įgyvendinamos, nepaisant kiekvienai organizacijai nustatytos kompetencijos;
- N. kadangi regioninės ir vietos valdžios institucijos raginamos dalyvauti priimančioms sprendimams dėl jų pačių plėtros ir skatinti viešojo ir privačiojo sektorių sąveikas, nes tai pagrindinės gairės, pagal kurias galima veiksmingai įgyvendinti ir administruoti projektus ir užtikrinti prisiimtų įsipareigojimų stabilumą;
- O. kadangi itin svarbu, jog vietos ir regionų valdžios institucijos, kai priimami su jų plėtra susiję sprendimai, atsižvelgdamos į bendruomenių indėlį deramai įvertintų savo išteklius ir strateginius pranašumus ir rengdamos savo regionų ir vietos plėtros strategijas jais remtūsi, nes prisidedant bendruomenei išsiaiškinus kylančias problemas, nustatčius prioritetus ir parengus tvarius sprendimus drauge su gyventojais būtų pagerinta gyvenimo kokybė;
- P. kadangi Reglamento Nr. 1301/2013 7 straipsnio 3 dalyje nurodyta, jog „atsižvelgdama į savo konkrečią teritorinę padėtį, kiekviena valstybė narė savo partnerystės sutartyje nustato miesto teritorijų, kuriose reikėtų įgyvendinti integruotuosius tvarios miestų plėtros veiksmus, atrankos principus ir orientacinius asignavimus tiems veiksams nacionaliniu lygmeniu“;
- Q. kadangi miesto ir kaimo bendradarbiavimo iniciatyva RURBAN prisidedama prie regiono konkurencingumo stiprinimo ir plėtros partnerysčių kūrimo;
- R. kadangi biudžetas Europos Sąjungos lygmeniu turi būti pagrįstas rezultatais ir kadangi ITI ir BIVP skirti ištekliai turi būti naudojami veiksmingai, kad būtų pasiekti politiniai tikslai ir nustatyti prioritetai, o iš pasiekto tikslo būtų gauta kuo didesnė papildoma nauda ir kad rezultatų būtų pasiekta su kuo mažesnėmis sąnaudomis;

Bendrosios pastabos

1. pažymi, kad aktyvus vietos ir regiono veikėjų dalyvavimas nuo pat proceso pradžios, jų įsipareigojimai ir atsakomybė už teritorinio vystymosi strategijas ir tinkamas atsakomybės delegavimas bei išteklių skyrimas žemesnėms sprendimų priėmimo grandinės dalims yra itin svarbūs elementai užtikrinant požiūrio „iš apačios į viršų“ sėkmę; mano, kad partnerių dalyvavimas taip pat gali sustiprinti integruotą ir

konkrečioms vietovėms pritaikytą požiūrį, ypač ten, kur BIVP ir ITI iniciatyvos mažai naudojamos; vis dėlto pabrėžia, kad vietos veikėjams reikia regioninio, nacionalinio ir ES lygmens techninės ir finansinės paramos, ypač ankstyvais proceso įgyvendinimo etapais;

2. ragina plėtojant veiksmingą regionų, valstybių narių ir ES partnerystę, bendradarbiaujant su regioniniais ir vietos veikėjais nustatyti pirminių įgyvendinimo proceso etapų strategijas, ypač konkrečių ir specializuotų mokymų lygmeniu, taip pat techninės ir finansinės paramos strategijas;
3. mano, kad įgyvendinant ESI fondus reikia toliau skatinti kompetencijos ir išteklių perdavimą, o valdymo institucijų nenoras to daryti gali sumažinti šių dviejų priemonių galimybes; ragina valstybes nares pritarti principui „iš apačios į viršų“, pagal kurį atsakomybė tektų vietos grupėms; ragina Komisiją, toliau visapusiškai laikantis savo kompetencijos, pateikti valstybėms narėms rekomendacijų ir išsamių gairių, kaip išspręsti pasitikėjimo problemą ir nugalėti administracines kliūtis skirtinguose valdymo, susijusio su BIVP ir ITI įgyvendinimu, lygmenyse;
4. atkreipia dėmesį į tai, kad vietos lygmeniu sudėtinga parengti kokybiškas integruotas daugiasektoriaus novatoriškas strategijas, ypač kai tame procese dalyvauja daug veikėjų;
5. atkreipia dėmesį į tai, kad veiksmai, kurių imamasi pagal šias priemones, turi būti glaudžiai suderinti su pagrindiniais veiksmų programų tikslais, taip pat su kitomis ES, nacionalinėmis, regioninėmis ir vietos plėtros strategijomis ir pažangiosios specializacijos strategijomis, tačiau kartu turi būti atsižvelgta į vietos veikėjų prioritetus ir paliekama vietos lankstumui;
6. primena, kad ne tik ES programos, bet ir oficiali nacionalinė ir regioninė politika turi būti lankstesnė ir geriau integruota; pabrėžia, kad užtikrinus bendresnį valdymo reformos pobūdį bus lengviau užtikrinti, jog ES lėšos nebūtų teikiamos laikantis „lygiagrečios“ nacionalinės ir regioninės politikos sistemos, bet būtų įtrauktos į platesnio masto siekį kurti tvarius ekonomikos rezultatus;
7. laikosi nuomonės, kad jaunimo nedarbas ir MVĮ finansavimo trūkumas yra vienos iš opiausių valstybių narių problemų; pabrėžia, kad vietos ir teritorinio vystymosi strategijose turi būti teikiama pirmenybė šių problemų sprendimui; ragina vietos ir regionines valdžios institucijas taikyti mokesčių ir kitokias lengvatas, kuriomis būtų skatinamas jaunimo užimtumas ir tarpreginis jaunimo judumas, taip pat bendradarbiaujant su mokymo institucijomis teikti pirmenybę profesiniam mokymui;
8. rekomenduoja vietos ir regioninės valdžios institucijoms ypatingą dėmesį skirti projektams, skirtiems apylinkėms ir regionams prisitaikyti prie naujos demografinės tikrovės ir kovoti su dėl jos kylančiu disbalansu, ypač: 1. prie demografinių pokyčių ir migrantų srautų pritaikant socialines ir judumo infrastruktūras; 2. kuriant konkrečias senėjančiai visuomenei skirtas prekes ir paslaugas; 3. remiant vyresnio amžiaus žmonių, moterų ir migrantų darbo galimybes, kuriomis prisidedama prie socialinės įtraukties; 4. didinant skaitmeninius ryšius ir kuriant platformas, kurios suteikia dalyvavimo ir sąveikos galimybių labiau izoliuotų regionų gyventojams, ir skatinti tai įvairiomis administracinėmis, socialinėmis ir politinėmis valdžios institucijų paslaugomis visais lygmenimis (vietos, regionų, nacionaliniu ir Europos);

9. ragina Komisiją ir valstybes nares teikti papildomą paramą, mokymus ir gaires mažesnėms ir mažiau išsivysčiusioms vietovėms, kurios dažnai turi ribotus išteklius ir pajėgumus ir kurioms administracinė našta ir sudėtingumas, susiję su šiomis priemonėmis, gali būti sunkiai įveikiami planavimo ir įgyvendinimo metu; primena, kad teritorinė sanglauda įgyvendinama pagal principą „iš apačios į viršų“ ir turi būti įtraukiami mažesni administraciniai subjektai, jų neišskiriant ir nediskriminuojant, kiek tai susiję su galimybe pasinaudoti ITI ir BIVP; ragina Komisiją visoms valstybėms narėms pateikti geriausios patirties rezultatus ir siūlo juos paskelbti pasitelkiant interneto tinklą, kad šie subjektai turėtų lygias galimybes pasinaudoti minėtomis priemonėmis; ragina nacionalines ir regionines valdžios institucijas pasiūlyti sprendimus, kuriais siekiama sugrupuoti nedidelius administracinius subjektus, atsižvelgiant į teritorinį aspektą ir konkrečius plėtros poreikius;
10. ragina valstybes nares parengti aktyvesnio BIVP ir ITI naudojimo strategiją taikant finansavimo iš kelių šaltinių metodą kuriant veiksmingesnes regioninės ir vietos plėtros strategijas, visų pirma Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 174 straipsnyje nurodytose vietovėse; ragina valstybes nares tinkamais atvejais pasinaudoti lankstumu, kaip nurodyta BNR 33 straipsnio 6 dalyje, kad būtų geriau atsižvelgiama į šių regionų ypatumus; ragina nustatyti specialias technines pagalbos teikimo šių vietovių administracinėms įstaigoms ir jų pajėgumų didinimo priemones, turint mintyje šių vietovių izoliuotumą ir nepalankią konkurencinę padėtį;
11. pabrėžia, kad daugelio fondų integracija tebėra nelengva užduotis suinteresuotiesiems subjektams, ypač įgyvendinant BIVP ir ITI; mano, kad siekiant sukurti sąlygas įgyvendinti šias priemones būtina imtis supaprastinimo veiksmų; todėl palankiai vertina tai, jog buvo įsteigta aukšto lygio nepriklausomų ekspertų grupė supaprastinimo Europos struktūrinių ir investicijų fondų paramos gavėjams stebėsenos klausimais, ir Komisijos pastangas geresnio reglamentavimo srityje; pabrėžia, kad teikiant rekomendacijas reikėtų naudotis Europos sistema;
12. ypač atkreipia dėmesį į būtinybę kovoti su pertekliniu reglamentavimu, dėl kurio nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis sukuriama papildomi ir dažnai nereikalingi reikalavimai ir kliūtys; pažymi, kad dažnai daromas kelių lygmenų auditas, o tai padidina naudos gavėjams tenkančią finansinę ir administracinę naštą; primygtinai ragina vengti administracinių užduočių dubliavimo ir pabrėžia, kaip svarbu nustatyti investicijų ir viešojo bei privačiojo sektorių partnerystės sąlygas; rekomenduoja supaprastinti audito veiklą, o stebėseną sutelkti į procesą ir rezultatų vertinimą, išlaikant tinkamą kontrolės lygį;
13. ragina Komisiją ir valstybes nares plėtoti ir vykdyti tikslingą regionų ir vietos veikėjams skirtą mokymo BIVP ir ITI klausimais veiklą, taip pat ragina Komisiją skirti dėmesio vietos naudos gavėjams skirtoms mokymo programoms; mano, kad itin svarbu užtikrinti visų susijusių visuomenės sektorių dalyvavimą ir tinkamą jų atstovavimą tokioje veikloje; pabrėžia, kad, remiant šias priemones, svarbu veiksmingai ir efektyviai naudotis technine pagalba nedubliuojant organizacinių struktūrų;
14. palankiai vertina Komisijos dėmesį rezultatams, nes tai turėtų padėti vietos politikos formuotojams pereiti nuo per didelio dėmesio lėšų panaudojimui ir įgyvendinimo procesų sisteminimui prie tikrų ir prasmingų tikslų nustatymo, kurie vietos įmonėms ir

gyventojams duotų apčiuopiamų pokyčių;

15. reiškia susirūpinimą dėl tinkamos įvairių suinteresuotųjų subjektų komunikacijos stokos; ragina imtis iniciatyvų padidinti keitimąsi informacija; ragina Komisiją bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis paskatinti su BIVP ir ITI susijusios informacijos koordinavimą ir sklaidimą; primygtinai teigia, kad siekiant padidinti atskaitomybę už sprendimus BIVP ir ITI prisidės didinant piliečių dalyvavimą vietos ir regionų valdyme juos tiesiogiai įtraukiant į sprendimų priėmimo procesą, ir ragina vietos ir regionų valdžios institucijas imtis tinkamų metodų siekiant įtraukti gyventojus į viešas konsultacijas skatinant aukštesnio lygmens svarstymo ir bendradarbiavimo kultūrą;
16. ragina Komisiją, valstybes nares ir regionus, jei reikia, užtikrinti, kad būtų parengti tinkami mechanizmai, kuriuos taikant būtų išvengta valdymo institucijų ir pavienių ūkinių bendrijų problemų, ir užtikrinti, kad galimi naudos gavėjai būtų tinkamai informuojami apie šiuos mechanizmus ir jiems būtų suteikta apsauga; atkreipia dėmesį į tai, kad ginčų, kilusių pareiškus prieštaravimų, sprendimas sukelia vėlavimus, ir primygtinai ragina nustatyti konkrečias prieštaravimo procedūrų ir greito sprendimų priėmimo viešųjų pirkimų srityje taisykles;
17. ragina Komisiją ir ypač jos Regioninės ir miestų politikos generalinį direktoratą sukurti bendradarbiavimo su Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO) sistemą, kad būtų galima pasinaudoti šios organizacijos patirtimi įgyvendinant Vietos ekonomikos ir užimtumo plėtros programą ir siekti užtikrinti šių priemonių sąveiką, visų pirma didinant vietos veikėjų įgyvendinimo pajėgumus;
18. atkreipia dėmesį, kad svarbu, jog tiek valstybės narės, tiek Komisija dėtų daugiau pastangų plėsti naujų priemonių naudojimą Europos teritorinio bendradarbiavimo (ETB) srityje; pabrėžia, kad siena atskirtos kaimyninės teritorijos susiduria su panašiomis problemomis, kurias geriau spręsti kartu vietos lygmeniu;
19. yra susirūpinęs dėl didelio nedarbo daugelyje ES valstybių narių ir regionų; ragina valstybes nares naudotis šiomis priemonėmis įgyvendinant projektus, kuriais siekiama kurti kokybiškas darbo vietas ir suteikti galimybių MVI, skatinti investicijas, tvarų ir įtraukų ekonomikos augimą ir socialines investicijas, taip pat prisidėti prie skurdo mažinimo ir socialinės įtraukties, ypač tuose regionuose ir subregionuose, kuriuose to labiausiai reikia; šiomis aplinkybėmis pabrėžia integruoto finansavimo svarbą, ypač ESF ir ERPF derinį; atkreipia dėmesį į dalies vietinių mokesčių reinvestavimo į rezultatų duodančią veiklą potencialą; ragina Komisiją parengti specialią investicijų strategiją atsižvelgiant į socialinių investicijų paketą, kad regionai, kuriuose nedarbo lygis didžiausias, galėtų kuo labiau juo pasinaudoti;
20. pabrėžia BIVP principo „iš apačios į viršų“ potencialą remiant vietos plėtros strategijas, sudarant įsidarbinimo galimybių ir skatinant tvarią kaimo plėtrą; mano, kad ITI ir BIVP gali padėti tikslingiau ir tinkamiau tiesiogiai atsižvelgti į vietos poreikius ir problemas, primygtinai pabrėžia, kad būtina į šį mechanizmą geriau įtraukti miestų vietas ir ragina Komisiją aktyviai įgyvendinti šią strategiją; pažymi, kad ITI yra veiksmingas integruotų miestų atnaujinimo ir plėtros planų įgyvendinimo mechanizmas; primygtinai ragina Komisiją įgyvendinti reglamentus, pagal kuriuos numatytas BIVP ir ITI skiriamas Europos struktūrinių ir investicijų fondų finansavimas siekiant stiprinti

sąveikas;

21. ragina Komisiją, siekiant konkrečios pažangos įgyvendinant strategijos „Europa 2020“ tikslus, peržiūrint tą strategiją ir DFP labiau atsižvelgti į regionines ir vietos aktualijas, taip pat į konkrečias atitinkamų vietovių ypatybes;

Bendruomenės inicijuota vietos plėtra (BIVP)

22. palankiai vertina tai, kad buvo sukurta nauja BIVP priemonė, kurios užmojai įgalinti vietos bendruomenes ir teikti konkrečius vietos sprendimus pasitelkus net tik EŽŪFKP, bet ir kitus ESI fondus, buvo didesni nei iniciatyvos LEADER;
23. atkreipia dėmesį į tai, kad BIVP teikia galimybių miestų ir priemiesčių teritorijoms ir turi būti svarbi platesnių miestų plėtros strategijų dalis, taip pat vykdant tarpvalstybinį bendradarbiavimą; primena, kad, siekiant užtikrinti didžiausią teritorinio vystymosi strategijų veiksmingumą, miestų plėtra turi būti tvari ir suderinta su aplinkinių rajonų, priemiesčių ir kaimo vietovių plėtra;
24. apgailestauja, kad kai kuriose valstybėse narėse BIVP pradėta įgyvendinti taikant finansavimo iš vieno fondo metodą, dėl kurio gali būti nepanaudotos galimybės rengiant veiksmingesnes vietos plėtros strategijas; primena integruoto požiūrio svarbą ir poreikį įtraukti kuo daugiau vietos pilietinės visuomenės suinteresuotųjų subjektų;
25. palankiai vertina horizontaliosios darbo grupės partnerystės klausimais sukūrimą Regioninės ir miestų politikos GD iniciatyva;
26. ragina nuosekliai laikytis partnerystės elgesio kodekso, ypač taikant partnerystės principą ITI ir BIVP įgyvendinimo srityje;
27. ragina stiprinti socialinių ir ekonominių partnerių bei pilietinės visuomenės atstovų gebėjimus, informuotumą ir aktyvų dalyvavimą, kad iki numatyto pasiūlymų pateikimo termino pabaigos (t. y. iki 2017 m. gruodžio 31 d.) kuo daugiau partnerių galėtų pateikti pasiūlymus dėl BIVP strategijų;
28. yra susirūpinęs dėl to, kad kai kuriose valstybėse narėse BIVP įgyvendinimas kartais tėra siejamas su tuščiu formalumu, o ne su tikru principo „iš apačios į viršų“ laikymusi; į tai atsižvelgdamas reikalauja, kad vietos veikėjams būtų suteikta tikrų sprendimų priėmimo įgaliojimų;
29. ragina Komisiją kartu su valstybėmis narėmis skatinti Europos lygmeniu dalytis geriausia patirtimi, susijusia su vietos veiklos grupėmis, remiantis Europos lygmens informacijos strategija, susijusia su sėkmingais jų projektais, tuo pat metu naudojantis esamomis priemonėmis ir platformomis, pvz., TAIEX REGIO PEER 2 PEER, URBACT ir miestų plėtros tinklu;
30. ragina Komisiją ir valstybes nares pasinaudoti BIVP iniciatyvomis ir suteikti daugiau lankstumo pagal regioninę, nacionalinę ir ES politiką vykdomoms veiklos programoms, kad jos būtų geriau sutelktos į BIVP strategijų prioritetus; atkreipia dėmesį į sėkmingą vietos veiklos grupių projektų valdymą ir ragina teikti kompleksiškesnę finansavimą ir atsižvelgti į šių grupių taikymo srities plėtimą; apgailestauja dėl to, kad kai kuriose

valstybėse narėse nacionalinės valdžios institucijos riboja BIVP ir ją taiko tik vienam konkrečiam politikos tikslui; ragina Komisiją teikti gaires valstybėms narėms dėl BIVP finansavimo naudojantis keliais fondais ir dėl skatinimo naudoti finansavimo priemones;

31. primena, kad pagal ESF reglamentą bendruomenės inicijuojamose vietos plėtros strategijose leidžiama nustatyti konkrečių investicijų prioritetą pagal 9 teminį tikslą, ir ragina valstybes nares įtraukti jį į savo veiksmų programas; pažymi, kad fondas gali teikti labai svarbią paramą įgyvendinant teritorinio užimtumo paktus ir miestų plėtros strategijas, taip pat vietos ir regionų lygmenimis stiprinant institucinius gebėjimus, ir prašo Komisijos teikti papildomą paramą valstybėms narėms įgyvendinant šiuos konkrečius investicijų prioritetus ir savo metinėse veiklos ataskaitose teikti informaciją apie tokio įgyvendinimo mastą; ragina Komisiją pasinaudoti daugiametės finansinės programos (DFP) laikotarpio vidurio peržiūra siekiant spręsti priemonių įgyvendinimo laikotarpiu jau nustatytas problemas ir rasti tvarius sprendimus;
32. mano, kad tokios priemonės, kaip dalyvaujамasis biudžeto sudarymas, turėtų būti įtrauktos į BIVP strategiją, nes tai – demokratiškas veiksmas, kuriuo smarkiai prisidedama prie socialinių ir ekonominių partnerių dalyvavimo didinimo siekiant vietos lygmeniu sustiprinti socialinę sanglaudą ir padidinti viešųjų išlaidų efektyvumą;
33. atkreipia dėmesį į tai, kad itin svarbu taikyti nediskriminacinį ir skaidrų požiūrį ir kiek galima labiau sumažinti galimų interesų konfliktų bendradarbiaujant viešiesiems ir privatiesiems subjektams, taip pat rasti veiksmingumo, paprastumo ir skaidrumo pusiausvyrą; be to, palankiai vertina įvairių partnerių dalyvavimą vietos veiklos grupėse; mano, kad nuostatos, pagal kurias nei valstybės valdžios institucijos, nei jokia atskira interesų grupė vietos veiklos grupėse negali turėti daugiau kaip 49 proc. balsų – tai nustatyta dabartinėje teisės sistemoje, yra tinkamos, ir jos suteikia galimybę prisidėti prie perėjimo nuo administracinio požiūrio prie į rezultatus orientuoto ir inovacinio požiūrio; prašo Komisiją atidžiai stebėti ir vertinti, kaip įgyvendinama ši nuostata, įskaitant aplinkybes, kai gali būti taikomos išimtys, ir teikti tikslinę pajėgumų didinimo ir techninę pagalbą;

Integruotos teritorinės investicijos (ITI)

34. pažymi, kad įgyvendinant ITI gali būti taikomi įvairūs valdymo metodai; vis dėlto mano, jog itin svarbu, kad vietos partneriams tektų svarbiausių veikėjų vaidmuo rengiant ITI teritorinio vystymosi strategijas ir kad jie visapusiškai dalyvautų jas valdant, stebint ir atliekant jų auditą ir tokiu būdu padėtų užtikrinti tikrą vietos atsakomybę už ITI intervencinius veiksmus;
35. pabrėžia, kad ITI neturi būti vykdomos tik miestų teritorijose, bet ir tokiose geografinėse teritorijose, kaip miestų gyvenvietės, didmiesčių vietovės, miestų ir kaimų, subregionų ar tarpvalstybinės vietovės; pabrėžia, kad ITI iniciatyva galima geriausiai atsizvelgti į konkrečius teritorinius poreikius lanksčiau nustatant jos teritorinę taikymo sritį, ir taip laikytis tikro konkrečiai vietai pritaikyto požiūrio; mano, kad ITI iniciatyva taip pat suteikiama tinkama struktūra vietovių, turinčių prastą prieigą prie paslaugų, ir izoliuotų bei nepalankioje padėtyje esančių bendruomenių sunkumams įveikti; prašo Komisijos ir valstybių narių optimizuoti žmogiškuosius ir techninius išteklius ir geriau pasinaudoti ITI iniciatyvomis tarpvalstybinio bendradarbiavimo

sirtyje;

36. pabrėžia, kad regionų ir vietos valdžios institucijų ir suinteresuotųjų subjektų, įskaitant pilietinę visuomenę, ankstyvas įtraukimas į teritorinio vystymosi strategijos įgyvendinimą pagal principą „iš apačios į viršų“ ir didesnių įgaliojimų suteikimas yra itin svarbūs siekiant ateityje užtikrinti atsakomybę, dalyvavimą ir integruotos teritorinės strategijos, kuri bus įgyvendinama vietos ir sektorių lygmenimis, sėkmę; primygtinai ragina didinti savo plėtros galimybių panaudojimo pajėgumus, atsižvelgiant į vietos ypatumus;
37. ragina valstybes nares ITI atžvilgiu rinktis finansavimo iš kelių fondų metodą, kad būtų užtikrinta fondų sąveika atitinkamoje teritorijoje ir visapusiškiau sprendžiamos problemos; pabrėžia, kad siekiant lengviau sutelkti lėšas iš skirtingų šaltinių, reikia tikslinio pajėgumų didinimo;
38. pabrėžia, kad vėlyvas nacionalinio lygmens sprendimas naudoti ITI priemonę buvo įvardytas kaip didelė kliūtis, trukdanti tinkamai apibrėžti teritorinę strategiją, kurti koordinavimo struktūrą, nustatyti biudžetą ir parengti ITI nacionalinį teisinį pagrindą;
39. palankiai vertina Komisijos pastangas kartu su ekspertų grupe teritorinės sanglaudos ir miestų reikalų klausimais parengti ITI scenarijus; pritaria nuomonei, kad tokios gairės turėtų būti pateiktos ankstyvoje programavimo proceso stadijoje; mano, kad būtina atnaujinti gaires ir papildyti jas tikrais pavyzdžiais ir tuo, ko išmokta iš ITI jas įgyvendinus;
40. prašo Komisijos atsižvelgti į 2015 m. Regionų komiteto tyrimo rezultatus ir veiksmingiau naudotis IT priemonėmis ir kurti mažiau dokumentų, nustatyti lankstesnes šalių ir (arba) regionų, kuriems skiriama labai mažai lėšų, taisykles, gerinti bendro finansavimo mechanizmus valstybėse narėse ir geriau parengti už valdymą ir lėšų panaudojimą atsakingus asmenis, įskaitant išrinktus politikus;

Būsimos rekomendacijos

41. laikosi nuomonės, kad būsimoje sanglaudos politikoje BIVP ir ITI turi tekti dar svarbesnis vaidmuo; ragina Komisiją prieš pateikiant naują pasiūlymą dėl teisės akto dėl galimų su šiomis priemonėmis susijusių scenarijų po 2020 m. parengti pranešimą, kuriame būtų pateiktos šių dviejų priemonių įgyvendinimo stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės (SSGG analizė);
42. prašo, kad minėtame pranešime būtų pateikta BIVP ir ITI poveikio ir veiksmingumo analizė, taip pat ar būtų pageidautina į teisės aktus dėl sanglaudos politikos po 2020 m. įtraukti privalomą su BIVP ir ITI susijusį požiūrį, pagal kurį veiksmų programose šioms priemonėms būtų numatytas minimalus lėšų kiekis; siūlo parengti konkrečias paskatas, kurias taikant valstybės narės būtų skatinamos įgyvendinti BIVP ir ITI, taip pat numatyti galimas priemones, užtikrinsiančias didesnę veiksmų programų bei BIVP ir ITI nuoseklumą; pabrėžia, kad ši analizė turėtų būti grindžiama atitinkamu rodikliu, atspindinčių tiek kokybinius, tiek kiekybinius elementus, rinkiniu;
43. reikalauja ITI taikomą požiūrį „iš apačios į viršų“ programavimo laikotarpiu ir įgyvendinimo etapu formaliai įtraukti į būsimos kartos sanglaudos politiką;

44. ragina Komisiją ir valstybes nares, vykdant koordinavimą su kompetentingomis vietos valdžios institucijomis, prižiūrėti ITI lėšų naudojimą, nes šios lėšos dėl sujungimo dabar daug didesnės nei anksčiau; pabrėžia, kad tai svarbu norint mažinti korupcijos riziką valstybėse narėse;
  45. pakartoja, kad reikia laikytis dvejopo požiūrio, ypač teikiant gaires valstybėms narėms, kurios turi tik nacionalines veiksmų programas, ir toms, kurios taip pat turi regionines veiksmų programas;
  46. reikalauja geriau koordinuoti Komisijos, valstybių narių ir regionų veiksmus, susijusius su rekomendacijų dėl šių priemonių teikimu; rekomenduoja gaires rengti vienu metu su pasiūlymu dėl naujos sanglaudos politikos programavimo laikotarpiu po 2020 m. teisės akto ir vėliau jas atnaujinti; pabrėžia, kad tokiu būdu būtų sudarytos galimybės laiku parengti gaires, padidinti teisinį tikrumą visoms šalims ir per derybas būtų patikslinta, kaip siūlomos nuostatos būtų įgyvendinamos praktiškai;
-
- ◦
47. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir regioniniams bei nacionaliniams parlamentams.

AIŠKINAMOJI DALIS

Pagrindiniai faktai

Teritorinė sanglauda pripažinta vienu iš pagrindinių Lisabonos sutartyje įtvirtintų Europos Sąjungos tikslų. Todėl 2014–2020 m. programavimo laikotarpio naujos kartos sanglaudos politikoje didesnis dėmesys skiriamas integruoto ir vieta grindžiamo požiūrių taikymui siekiant stiprinti ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą. Naujuose ERPF reglamentuose nustatytas 5 proc. dydžio išlaidų biudžetas tvariai miestų plėtrai.

Pagal Europos struktūrinių ir investicijų fondų sistemą, siekiant teritorinės sanglaudos tikslo, 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu imtos taikyti dvi naujos priemonės: integruota teritorinė investicija (ITI) ir bendruomenės inicijuota vietos plėtra (BIVP).

BIVP (Bendrųjų nuostatų reglamento 32–35 straipsniai) – yra nauja priemonė, skirta naudoti subregionų lygmeniu. Ji pagrįsta bendruomenės inicijuota vietos plėtros patirtimi įgyvendinant iniciatyvą LEADER ir grindžiama požiūriu „iš apačios į viršų“: ja siekiama sustiprinti vietos veikėjų – viešojo ir privataus sektorių – sąveiką.

ITI (Bendrųjų nuostatų reglamento 36 straipsnis) padės įgyvendinti integruotas teritorines strategijas, nes ši priemonė sudaro galimybę sujungti finansavimą iš keleto vienos ar daugiau veiksmų programų prioritetinių kryptių. ITI gali būti taikomos tvarios miestų plėtros tikslui įgyvendinti, tačiau jos gali būti skirtos ir kitokioms teritorijoms.

Partnerystės susitarimuose valstybės narės turėjo nurodyti, kaip jos naudos ITI ir BIVP ir kokių rūšių vietovėms ir problemoms šie mechanizmai bus skirti.

Kalbant apie ITI ir BIVP skirtus išteklius, tikimasi, kad šioms priemonėms bus panaudota apie 5 proc. sanglaudos politikos biudžeto (maždaug 16 mlrd. EUR). 20 valstybių narių naudos ITI (13,6 mlrd. EUR), 17 valstybių narių naudos ITI siekdamas vykdyti tvarios miestų plėtros veiksmus (7 mlrd. EUR), kaip nustatyta ERPF reglamento 7 straipsnyje. Kalbant apie BIVP, iš viso 18 valstybių narių išreiškė ketinimą ją įgyvendinti. Įgyvendinimas daugiausia grindžiamas Europos žemės ūkio fondu kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir esama programa LEADER, kaip nustatyta atitinkamame reglamente¹.

Problemos

Sunku įvertinti 2014–2020 m. programavimo laikotarpio ITI ir BIVP, tačiau ES institucijos, tyrėjai, valdymo institucijos ir vietos veikėjai jau išskyrė kai kurias problemas. Jos gali būti apibendrintos taip²:

BIVP problemos:

- labai sudėtinga sąvoka;
- daug praktinių problemų (daugelis jų susijusios su esamų veikėjų pajėgumais);

¹ Ne mažiau kaip 5 %, o Kroatijos atveju – 2,5 %, viso kaimo plėtros programai skiriamo EŽŪFKP įnašo skiriama LEADER iniciatyvai (Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 59 straipsnio 5 dalis).

² Europos Parlamento informacinis pranešimas „Priemonės, skirtos teritorinei ir miestų dimensijai sanglaudos politikoje paremti. integruota teritorinė investicija (ITI) ir bendruomenės inicijuota vietos plėtra (BIVP)“.

- pasipriešinimas atsisakyti principo „iš viršaus į apačią“ ir suteikti įgaliojimus vietos grupėms;
- kai kuriose valstybėse narėse vertinama kaip nereikalinga, nes konsultacijos su vietos veikėjais jau vykdomos ir neduoda pridėtinės vertės;
- BIVP, jai teikiant paramą iš ERPF ir ESF, suvokiama kaip vietos valdžios institucijoms ir vietos veikėjams tenkanti administracinė našta;
- valstybės narės, kurios įgyvendino iniciatyvą LEADER, palyginti su kitais turi įgijusios daug patirties BIVP srityje;
- BIVP įgyvendinimas, valdymas ir administravimas, finansiniai įsipareigojimai, teritorinis matmuo.

ITI problemos:

- klausimai dėl valdymo sistemų, administracinių ir institucinių pajėgumų ir dėl to, kaip taikomi įsipareigojimai užtikrinti orientavimąsi į rezultatus ir paramos telkimą pagal temas;
- atsakomybė už įgyvendinimą deleguojama vietos organams, kurie dažnai turi ribotų žinių ar išteklių projektams įgyvendinti;
- tai nauja priemonė ir vietos lygmeniu neturima jokios patirties, todėl atsiranda vėlavimų (įgyvendinimo sunkumai);
- Europos Komisija teikia mažai rekomendacijų, tačiau, kadangi ITI yra labai lanksti priemonė, ne visus galimus planus įmanoma išsamiai išdėstyti (yra įsteigta ekspertų grupė teritorinės sanglaudos ir miestų reikalų klausimais);
- dubliuojamos administracinės struktūros, trūksta lankstumo, finansavimas įšaldytas visam programavimo laikotarpiui ir nepakankamai suderinta su kitomis vystymosi strategijomis. Įgyvendinimas pernelyg sudėtinga užduotis, jei finansavimas mažas.

Problemos, būdingos ir BIVP, ir ITI:

- taisyklių ir sąvokų sudėtingumas ir didesnė administracinė našta (dėl reikalaujamo administravimo organizacijos masto galėjo sutrukdyti kai kurioms šalims taikyti ITI (pvz., Airijai) arba taikyti iš kelių fondų finansuojamą BIVP (pvz. Liuksemburgui);
- yra keletas galimų požiūrių į BIVP ir jai įgyvendinti, t. y. sukurti administracines struktūras, reikia laiko ir finansinių įsipareigojimų;
- valstybės narės bijo vietos poveikio teritoriniam vystymuisi;
- ITI ir BIVP skirtas biudžetas yra ribotas;
- daugelio fondų integravimas laikomas iššūkiu;
- dėl sąsajų kilo keletas regionų valdžios institucijų diskusijų.

Svarbiausios rekomendacijos

Pranešėja mano, kad principas „iš apačios į viršų“ ir vietos veikėjų dalyvavimas yra itin svarbūs siekiant sanglaudos politikos tikslų. Vis dėlto kai kuriose valstybėse narėse skirtinguose valdymo lygmenyse trūksta pasitikėjimo BIVP ir ITI įgyvendinimo klausimu. Tai svarbi problema, kurią reikia spręsti, nes jis gali labai trukdyti taikyti teritorinį požiūrį.

Be to, vietos veikėjams, deja, trūksta pajėgumų vystymosi strategijoms, susijusioms su jų teritorija, rengti ir įgyvendinti. Jiems reikia nacionalinio ir ES lygmens paramos, kad galėtų reikiamai įgyvendinti šias priemones. Tai ypač svarbu mažoms vietovėms ir mažiau palankioms vietovėms, kaip antai saloms, kalnuotoms ir kaimo vietovėms. Būtina vykdyti

tikslinę veiklą siekiant priartinti šias priemones prie vietos veikėjų ir stiprinti jų pajėgumus, kad jie galėtų sėkmingai dalyvauti įgyvendinant jų teritorijoms skirtas strategijas. Siekiant šių tikslų bus itin svarbu naudoti esamus išteklius ir platformas.

Jaunimas dažnai neįtraukiamas į diskusijas dėl viešosios politikos. Itin svarbu įtraukti jaunimą į teritorinio vystymosi priemones, ypač BIVP. Stulbinantis jaunų žmonių skaičius – 14 milijonai – nedirba, nesimoko ir nedalyvauja mokymuose, o tuo tarpu jaunimo nedarbo lygis kai kuriose valstybėse narėse jau yra didesnis kaip 50 proc. BIVP, kurioje dėmesys skiriamas jaunimui, gali būti kartas jungiantis veiksnys bendruomenėse ir gali padėti plėtoti naujas užimtumo tendencijas.

Pranešėja mano, kad finansavimo iš kelių fondų galimybės, kurias užtikrino nauji reglamentai, turėtų būti kiek galima plačiau panaudotos, kad būtų imtas taikyti iš tikrųjų integruotas arba holistinis požiūris į intervencinius veiksmus pagal sanglaudos politiką. Šiuo metu ESI fondų naudojimo būdai labai skiriasi. Be to, nacionaliniu ir regionų lygmenimis sukuriama papildomi ir dažnai nereikalingi reikalavimai ir kliūtys (perteklinis reglamentavimas), dėl kurių atsiranda dar daugiau painiavos ir nesiryžtama taikyti tokių priemonių kaip BIVP ir ITI. Siekiant sumažinti šią didelę administracinę naštą ir painiavą, reikia atlikti supaprastinimą. Šiuo klausimu Komisijos įsteigta aukšto lygio nepriklausomų ekspertų grupė supaprastinimo Europos struktūrinių ir investicijų fondų paramos gavėjams stebėsenos klausimais turi didelių lūkesčių.

Pranešėja norėtų, kad tokioms priemonėms kaip ITI ir BIVP tektų pastebimesnis vaidmuo būsimose diskusijose dėl sanglaudos politikos ir skiriant didesnę ir formalesnę dėmesį principui „iš apačios į viršų“. Komisija galės įvertinti, kaip 2014–2020 m. laikotarpiu įgyvendinamos šios priemonės, taip pat sukurti scenarijus ir teikti rekomendacijas dėl laikotarpio po 2020 m.

27.1.2016

UŽIMTUMO IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Regioninės plėtros komitetui

naujos teritorinio vystymosi priemonės 2014–2020 m. sanglaudos politikoje: integruota teritorinė investicija (ITI) ir bendruomenės inicijuota vietos plėtra (BIVP) (2015/2224(INI))

Nuomonės referentė: Michaela Šojdrová

PASIŪLYMAI

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas ragina atsakingą Regioninės plėtros komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- A. kadangi, remiantis Eurostato duomenimis, 2014 m. aštuoniose ES šalyse buvo 61 regionas, kuriame nedarbo lygis siekė 14–34,8 proc., o septyniose ES šalyse buvo 63 regionai, kuriuose nedarbo lygis siekė 2,5–4,9 proc.; kadangi, be to, yra septynios šalys, kuriose nedarbo lygis siekia daugiau nei 30 proc.;
1. atkreipia dėmesį į sanglaudos politikos potencialą gerinant užimtumo ir tvaraus bei integracinio augimo galimybes ir sykiu skatinant skurdo mažinimą ir socialinę įtrauktį; šiuo atžvilgiu pabrėžia integruoto finansavimo svarbą, ypač Europos socialinio fondo (ESF) ir Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) derinį;
2. pabrėžia, kad svarbu skatinti ekologiškos ekonomikos ir socialinės ekonomikos sektorius, kurie šiuo atžvilgiu gali sukurti pridėtinę vertę suteikdami tvarių ir įtraukių įsidarbinimo galimybių;
3. pabrėžia, kad BIVP ir ITI iniciatyvos bus sėkmingos tik tuo atveju, jei jas įgyvendinant bus galima tinkamai spręsti socialines ir su užimtumu susijusias problemas, su kuriomis susiduria atitinkami regionai ir bendruomenės;
4. pabrėžia BIVP principo „iš apačios į viršų“ potencialą remiant vietos plėtros strategijas, sudarant įsidarbinimo galimybių ir skatinant tvarią kaimo plėtrą; mano, kad ITI ir BIVP gali padėti tikslingiau ir tinkamiau tiesiogiai atsižvelgti į vietos poreikius ir problemas, primygtinai pabrėžia, kad būtina į šį mechanizmą geriau įtraukti miestų vietoves ir ragina Komisiją aktyviai įgyvendinti šią strategiją; pažymi, kad ITI yra veiksmingas integruotų miestų atnaujinimo ir plėtros planų įgyvendinimo mechanizmas; primygtinai ragina

Komisiją įgyvendinti reglamentus, pagal kuriuos numatytas BIVP ir ITI skiriamas Europos struktūrinių ir investicijų fondų finansavimas siekiant stiprinti sąveikumą;

5. yra susirūpinęs, kad kai kuriose valstybėse narėse BIVP įgyvendinimas kartais tėra siejamas su tuščiu formalumu, o ne su tikru principo „iš apačios į viršų“ laikymusi, ir į tai atsižvelgdamas reikalauja, kad vietos veikėjams būtų suteikta tikrų sprendimų priėmimo įgaliojimų;
6. ragina Komisiją teikti techninę pagalbą valstybėms narėms ir vietos valdžios institucijoms ir kurti bendravimo su valstybėmis narėmis ir vietos subjektais kanalus siekiant užtikrinti, kad įgyvendinant procesą ir bendradarbiaujant visais lygmenimis iš tiesų prasmingai dalyvautų vietos veikėjai; pažymi, kad BIVP ir ITI pasieks teigiamų rezultatų tik užtikrinus visų susijusių suinteresuotųjų subjektų, įskaitant pilietinę visuomenę, įsipareigojimą ir atsakomybę, ir mano, kad dalyvaujant partneriams taip pat gali būti sustiprintas integruotas ir konkrečioms vietovėms pritaikytas požiūris, ypač ten, kur BIVP ir ITI menkai panaudojamos; ragina Komisiją pavesti vienai iš esamų savo tarnybų koordinuoti BIVP ir ITI siekiant užtikrinti geresnę komunikaciją ir įgyvendinimą;
7. mano, kad Komisija turėtų skatinti valstybes nares taikyti šias priemones įgyvendinant projektus, tokiu būdu siekiant užtikrinti kokybišką užimtumą ir skatinti socialines investicijas, ypač tuose regionuose ir paregioniuose, kuriems to labiausiai reikia; šiuo atžvilgiu ragina Komisiją parengti specialų investicijų planą atsižvelgiant į socialinių investicijų paketą, kad regionai ir paregioniai, kuriuose nedarbo lygis didžiausias, galėtų kuo labiau juo pasinaudoti;
8. pripažįsta, kad ir BIVP, ir ITI yra ypač būtinos mažiau išsivysčiusiuose regionuose, ir ragina Komisiją ir valstybes nares remti tokias iniciatyvas rengiančias ir įgyvendinančias regionų ir vietos valdžios institucijas ir teikti pagalbą didinant jų pajėgumus; be to, ragina Komisiją ir valstybes nares ypatingą dėmesį skirti su didelėmis ir nuolatinėmis gamtinėmis ar demografinėmis kliūtimis susiduriantiems regionams, gerinant teritorinę sanglaudą, kad būtų sustiprinta vietos ekonomikos plėtra, dėl kurios galiausiai būtų lengviau tuose regionuose išlaikyti gyventojus;
9. apgailestauja, kad BIVP ir ITI pakankamai sunku atpažinti ir kad vietos suinteresuotiesiems subjektams galbūt trūksta patirties, susijusios su šiomis priemonėmis; ragina Komisiją ir valstybes nares padaryti šias priemones kuo matomesnes ir suprantamesnes jų naudotojams, neužkraunant nereikalingos papildomos biurokratinės naštos ir stengiantis dar labiau supaprastinti taisykles ir procedūras; pabrėžia, kad BIVP ir ITI priemonėms įgyvendinti naudojant ne tik ERPF, bet ir kitų fondų lėšas, kaip nurodyta atitinkamuose reglamentuose, būtų galima pasiekti geresnių veiklos rezultatų, kurti didesnę pridėtinę vertę ir užtikrinti geresnę sąveikumą; todėl mano, kad reikėtų imtis veiksmų siekiant skleisti tikslią su specialiais fondais susijusią informaciją ir stiprinti informacijos biurus, kad norintiems pasinaudoti šiais fondais būtų teikiama tinkama techninė pagalba; be to, pabrėžia, kad svarbu vykdyti griežtą ir nuolatinę šių išteklių stebėseną;
10. ragina Komisiją rengti informacinius seminarus ir tinkamai juos reklamuoti, siekiant informuoti kuo daugiau žmonių apie šias galimybes; taip pat tikisi, kad bus parengtos tinkamos informavimo priemonės, kaip antai reguliariai atnaujinami elektroninio pašto adresų sąrašai ir išmaniųjų telefonų programėlės;

11. primena, kad pagal ESF reglamentą bendruomenės inicijuojamose vietos plėtros strategijose leidžiama nustatyti konkrečių investicijų prioritetą pagal 9 teminį tikslą, ir ragina valstybes nares įtraukti jį į savo veiksmų programas; pažymi, kad fondas gali teikti labai svarbią paramą įgyvendinant teritorinio užimtumo paktus ir miestų plėtros strategijas, taip pat vietos ir regionų lygmenimis stiprinant institucinius gebėjimus, ir prašo Komisijos teikti papildomą paramą valstybėms narėms įgyvendinant šiuos konkrečius investicijų prioritetus ir savo metinėse veiklos ataskaitose teikti informaciją apie tokio įgyvendinimo mastą; ragina Komisiją pasinaudoti daugiametės finansinės programos (DFP) laikotarpio vidurio peržiūra siekiant spręsti priemonių įgyvendinimo laikotarpiu jau nustatytas problemas ir rasti tvarius sprendimus;
12. ragina Komisiją, siekiant konkrečios pažangos įgyvendinant strategijos „Europa 2020“ tikslus, peržiūrint šią strategiją ir DFP labiau atsižvelgti į regionines ir vietos aktualijas, taip pat į konkrečias atitinkamų vietovių ypatybes.

GALUTINIO BALSAVIMO NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	25.1.2016
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 37 -: 3 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Laura Agea, Guillaume Balas, David Casa, Ole Christensen, Jane Collins, Lampros Fountoulis, Arne Gericke, Thomas Händel, Marian Harkin, Czesław Hoc, Rina Ronja Kari, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Dominique Martin, Anthea McIntyre, Joëlle Mélin, Elisabeth Morin-Chartier, Emilian Pavel, Georgi Pirinski, Terry Reintke, Sofia Ribeiro, Claude Rolin, Sven Schulze, Jutta Steinruck, Romana Tomc, Renate Weber, Tatjana Ždanoka, Jana Žitňanská
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Maria Arena, Amjad Bashir, Lynn Boylan, Miapetra Kumpula-Natri, Paloma López Bermejo, Edouard Martin, Evelyn Regner, Michaela Šojdrová
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (200 straipsnio 2 dalis)	Eleonora Evi, Anneli Jäätteenmäki

GALUTINIO BALSAVIMO ATSAKINGAME KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	16.2.2016
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 37 -: 2 0: 1
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Pascal Arimont, Franc Bogovič, Victor Boștinaru, Mercedes Bresso, Steeve Briois, Andrea Cozzolino, Rosa D'Amato, Tamás Deutsch, Bill Etheridge, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Krzysztof Hetman, Ivan Jakovčić, Constanze Krehl, Sławomir Kłosowski, Andrew Lewer, Iskra Mihaylova, Andrey Novakov, Younous Omarjee, Konstantinos Papadakis, Mirosław Piotrowski, Stanislav Polčák, Liliana Rodrigues, Fernando Ruas, Monika Smolková, Maria Spyraiki, Ruža Tomašić, Ramón Luis Valcárcel Siso, Matthijs van Miltenburg, Lambert van Nistelrooij, Derek Vaughan, Joachim Zeller
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Daniel Buda, Viorica Dăncilă, Bronis Ropė, Peter Simon, Davor Škrlec, Hannu Takkula, Damiano Zoffoli, Marco Zullo